

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. ประชากร
3. ขั้นตอนดำเนินการศึกษา
4. เครื่องมือการศึกษา
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงิน ได้แก่ ด้านผู้ทำบัญชี ด้านมาตรฐานการบัญชี และด้านผู้ประกอบการ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการหาค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 858 ราย แบ่งเป็นกรุงเทพมหานคร จำนวน 664 ราย และปริมณฑล จำนวน 194 ราย (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้ตารางสำเร็จรูปสำหรับการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูป Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมรับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 858 ราย โดยขนาดตัวอย่างที่ได้จากการเปิดตาราง เท่ากับ 273 ราย แบ่งเป็นกรุงเทพมหานคร จำนวน 211 ราย และปริมณฑล จำนวน 62 ราย จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยเริ่มจากการเขียนสลากรายชื่อเรียงตามเลขผู้สอบบัญชีของสมาชิกทุกหน่วยในประชากรใส่กระดาษ 1 แผ่นต่อสมาชิก 1 หน่วย แล้วนำไปใส่ลงในกล่องเขย่าคลุกเพื่อให้สลากคละกัน แล้วจับสลากขึ้นมาทีละใบจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ (กิตติพงษ์ ลือนาม, 2558)

ขั้นตอนดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษา
2. จัดทำแบบสอบถาม และทำการแจกแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลในแบบสอบถามมาบันทึกในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ย ทำการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการศึกษา

เครื่องมือการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้พัฒนาแบบสอบถามมาจากงานของ กัลย์ธีรา สุทธิญาณวิมล (2552) และ อุบลวรรณ กองสุวรรณกุล (2556) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และแนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือในการศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ สร้างเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ประสบการณ์ในงานด้านการตรวจสอบและรับรองงบการเงิน 5) วิสาหกิจที่เคยตรวจสอบ 6) ขนาดของวิสาหกิจที่มีประสบการณ์ตรวจสอบ 7) จำนวนกิจการที่รับตรวจสอบต่อปี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 (เห็นด้วยมากที่สุด - เห็นด้วยน้อยที่สุด) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ

1. ปัจจัยคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพด้านความเข้าใจได้ 2) คุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 3) คุณภาพด้านความเชื่อถือได้ 4) คุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน ได้แก่ 1) ด้านผู้ทำบัญชี 2) ด้านมาตรฐานการบัญชี 3) ด้านผู้ประกอบการ

3. ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

ในด้านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการวิจัย, เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และทางบัญชี จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อตั้งในภาคผนวก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความตรง ความครอบคลุม รวมทั้งความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วน ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งพบว่าในทุกข้อคำถาม มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปแสดงว่า มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก หลังจากปรับแก้แบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะแล้ว ผู้ศึกษานำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาได้ 0.726 ซึ่ง มีค่ามากกว่า 0.7 จึงเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้ หลังจากทดลองใช้ ผู้ศึกษานำมาปรับแก้เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม พร้อมกับตรวจสอบเอกสาร ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถาม และรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล เมื่อได้แบบสอบถามที่ทำการตอบเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

1.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

1.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัส ตามที่ได้กำหนดไว้

1.3 การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลในแบบสอบถามที่ทรงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 การแปลค่าคะแนนความคิดเห็นตามลักษณะของคำถามในส่วนที่ 2 จะมีการวัดระดับคือลักษณะมีคำถามให้เลือกตอบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (สิน พันธุ์พินิจ, 2547) และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผลคะแนนที่ได้ จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

การแปลความหมาย	ค่าเฉลี่ย
ปัจจัยที่มีผลมากที่สุด	4.50 – 5.00
ปัจจัยที่มีผลมาก	3.50 – 4.49
ปัจจัยที่มีผลปานกลาง	2.50 – 3.49
ปัจจัยที่มีผลน้อย	1.50 – 2.49
ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด	1.00 – 1.49

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารุ่นนี้ได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)